

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ સમક્ષ

સ્પેશ્યલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૭૦૨૬/૨૦૧૪

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એન.વી. અંજારિયા

=====

૧ શું સ્થાનિક અખબારના અહેવાલકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?
હા

૨ રિપોર્ટર્સને સંદર્ભિત કરવા કે નહીં ? હા

૩ શું નામદાર ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની સુવાચ્ય નકલ જોવાની ઈચ્છા ધરાવે છે ?

૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અંગે અથવા તેના હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશ અંગે કાયદાનો કોઈ સારભૂત પ્રશ્ન સંકળાયેલો છે?
ના

=====

ભાવનગર જિલ્લા પંચાયત તથા ૧....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

પક્ષવીબેન તુલસીભાઈ પટેલ તથા ૧....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

હાજરી: અરજદાર(ઓ) ક્રમાંક ૧ – ૨ તરફથી શ્રી એચએસ મુનશો, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૧ તરફથી શ્રી બિરેન એ વૈષ્ણવ, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૨ માટે નોટિસ બજાવવામાં આવી છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એન.વી. અંજારિયા

તારીખ:૨૭/૦૨/૨૦૧૫

સી.એ.વી. જજમેન્ટ

હાલની અરજી દાખલ કરીને, અરજદાર- ભાવનગર જિલ્લા પંચાયતે શ્રમમજૂર અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલ તા. ૦૪.૦૩.૨૦૧૪ના ચુકાદા અને એવોર્ડને પડકાર્યો છે.

અદાલત, ભાવનગર, જેના દ્વારા શ્રમ અદાલતે કામદારના સંદર્ભ પ્રકરણ સંદર્ભ (એલસીબી) નં. ૨૪૪ ઓફ ૨૦૦૨ ને અંશતઃ મંજૂર કર્યો હતો. શ્રમ અદાલતે પ્રતિવાદી-કામદારની સેવા સમાપ્તિની કાર્યવાહી કાયદેસર રીતે દોષપૂર્ણ અને ગેરકાયદેસર હોવાનું ઠરાવ્યું હતું અને ૦૧.૦૪.૨૦૦૨ થી સેવા સતત ગણતાં પ્રતિવાદીને ૭૫% પાછલા વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો.

૨. પ્રતિવાદી-પદ્મવીબેન ટી. પટેલ પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨-ઉપ કાર્યપાલક ઈજનેર, પંચાયત માર્ગ અને મકાન ઉપવિભાગ, પાલિતાણા ની કચેરીમાં નોકરી કરતી હતી, જે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧-કાર્યપાલક ઈજનેર, પંચાયત માર્ગ અને મકાન વિભાગ, વિભાગ ક્રમાંક ૧, જિલ્લા પંચાયત, ભાવનગરના અધીન કાર્યરત હતી. શ્રમ અદાલત સમક્ષ આંક ૫ પરના દાવા-નિવેદનમાં તેનો કેસ એવો હતો કે તે ૦૪.૦૫.૧૯૯૩ થી સતત ટાઇપિંગનું કામ, હિસાબી વાઉચરો તૈયાર કરવાની તેમજ અન્ય નિવેદનો તૈયાર કરવાની કામગીરી કરીને સેવા બજાવી રહી હતી. તેનો કેસ એવો હતો કે તેને દૈનિક વેતનરૂપે રૂ. ૭૦/- ચૂકવવામાં આવતાં હતા અને તેની ફરિયાદ એવી હતી કે આ ચુકવણી લઘુત્તમ વેતન કરતાં ઓછી હતી અને/અથવા તેને અન્ય કોઈ લાભો આપવામાં આવતા નહોતા. કામદારે જણાવ્યું હતું કે નિયોજક તેની માટે ઓળખપત્ર અથવા વેતન નોંધપોથી અથવા હાજરી નોંધપોથી ઉપલબ્ધ કરાવતા નહોતા અને તે જે કામ કરતી હતી તે કાયમી સ્વરૂપનું હોવા છતાં તેને કાયમીપણાનો લાભ આપવામાં આવતો નહોતો. તેનો કેસ એવો હતો કે જ્યારે તેણે આવા લાભો આપવા વિનંતી કરી, ત્યારે નિયોજકે તેને ઓક્ટોબર ૨૦૦૧ થી માર્ચ ૨૦૦૨ સુધીના મહિનાઓનો વેતન મળવાથી વંચિત રાખી. કામદારના કેસ મુજબ, પરિણામે અંતે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ સત્તાધિકારીએ મૌખિક આદેશથી ૦૧.૦૪.૨૦૦૨ થી તેની સેવા સમાપ્ત કરી. પ્રતિવાદીએ શ્રમ અદાલત સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે ૦૩.૦૬.૨૦૦૨ ના રોજ તેણે લેખિતમાં તેને પુનઃસ્થાપિત કરવાની વિનંતી કરી હતી, પરંતુ નિષ્ફળ રહી.

૨.૧ પ્રથમ પક્ષના નિયોક્તા-અરજદારે જવાબ દાખલ કરીને એવો વાંધો ઉઠાવ્યો કે કામદારને અસ્થાયી ધોરણે નોકરીએ રાખવામાં આવ્યો હતો અને જરૂર પડે ત્યારે જ તેને કામ માટે બોલાવવામાં આવતો હતો. એવો ઉદ્દેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે કામદારે પગાર અને અન્ય લાભોની માંગણી કરતાં વસૂલી અરજી ક્રમાંક ૮૯/૨૦૦૨ દાખલ કરી હતી અને પ્રશ્નમાં રહેલા સંદર્ભની નોંધણી દબાણ લાવવા માટે કરવામાં આવી હતી. નિયોક્તાનો એવો કેસ હતો કે ઓગસ્ટ ૧૯૯૮ પછી કામદાર ફરજ પર હાજર રહ્યો નહોતો. એ પણ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે

જુલાઈ ૧૯૯૮થી કામ ઉપલબ્ધ નહોતું. નિયોક્તાએ ૦૧.૦૪.૨૦૦૨થી તેની સેવાઓ સમાપ્ત કરી હોવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.

૨.૨ કામદારે એવો કેસ રજૂ કર્યો હતો કે રોજમદાર માટે રાખવામાં આવતાં હાજરી રજિસ્ટરમાં નિયોક્તા દ્વારા તેની હાજરી નિયમિત રીતે નોંધવામાં આવતી હતી. તેણીએ એવો દાવો કર્યો હતો કે પ્રવેશની તારીખ, એટલે કે, ૦૪.૦૫.૧૯૯૩ થી ૦૧.૦૪.૨૦૦૨ સુધી તેણીએ સતત કામ કર્યું હતું અને તેનું કામ કાયમી સ્વરૂપનું હતું. એવો તકરાર કરવામાં આવ્યો હતો કે નિયોક્તા હાજરી કાર્ડ, વેતન પત્રક વગેરે જેવા કોઈપણ પુરાવા અથવા દસ્તાવેજો આપી રહ્યો ન હતો. જે તમામ દસ્તાવેજોમાંથી સેવાઓની વિગતો નિશ્ચિત કરી શકાય, તે નિયોક્તાની કબજામાં હતા. તેથી કામદારે શ્રમ અદાલત સમક્ષ આંક ૯ પર દસ્તાવેજ રજૂઆત અરજી દાખલ કરી હતી.

૩. શ્રમ અદાલતે પક્ષકારો વચ્ચેના વિવાદનો નિરાકરણ તેના સમક્ષ રહેલા પુરાવાના આધારે કરવા આગળ વધ્યું. કર્મચારિણી દ્વારા પોતાની દસ્તાવેજી સાબિતી યાદી સાથે આંક ૮ પર અને આંક ૧૮ થી આંક ૨૦ પર રજૂ કરવામાં આવી. એવું જણાય છે કે આંક ૯ની અરજી રજૂ કરીને કર્મચારિણી દ્વારા દસ્તાવેજો રજૂ કરવા માટે નિયોજકને નોટિસ આપવામાં આવી હતી. ઉક્ત અરજીની નીચે, શ્રમ અદાલતે તારીખ ૦૧.૦૩.૨૦૦૭નો આદેશ પસાર કર્યો હતો, જેમાં પ્રથમ પક્ષને દસ્તાવેજો રજૂ કરવા કહેવામાં આવ્યું હતું. પ્રથમ પક્ષ નિયોજકની તરફથી આંક ૯૫ પર એક સાક્ષીની તપાસ કરવામાં આવી હતી.

૩.૧ તેણીએ ઓક્ટોબર ૨૦૦૦ થી માર્ચ ૨૦૦૨ સુધી સતત કામ કર્યું હતું તેવા દાવાના સમર્થનમાં, તેણીએ આંક ૩૮ તરીકે હાજરી નોંધપોથીના પાનાં ક્રમાંક ૩૩, ૪૯ ૫૦ થી ૬૫, ૬૭ થી ૭૦ અને ૭૪ રજૂ કર્યા હતા અને કામદારે એવો દાવો કર્યો હતો કે ઉક્ત દસ્તાવેજોમાં તેની પોતાની હસ્તલિપિ હતી. તેવા જ સમાન દસ્તાવેજો આંક ૩૭ પર રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે તે પણ તેણી દ્વારા સહી કરાયેલ હાજરી નોંધપોથીનો ભાગ હતા. ઉપરોક્ત

દસ્તાવેજો કામદારે પોતાની જ હસ્તલિપિના હોવાનું દાવો કર્યો હતો. કામદારે દાખલ કરેલી વસૂલાત અરજી ક્રમાંક ૮૯ of ૨૦૦૨ માં રજૂ કરાયેલા સમાન દસ્તાવેજો પણ કામદારની હસ્તલિપિમાં હતા. આ બધા દસ્તાવેજો કામદાર અદાલતમાં સંદર્ભ કાર્યવાહી દરમિયાન તપાસ માટે હસ્તલિપિ નિષ્ણાતને મોકલવામાં આવ્યા હતા.

૩.૨ નોંધપાત્ર રીતે, ઉક્ત દસ્તાવેજોને હસ્તલેખન નિષ્ણાત પાસે મોકલવા માટેની અરજી નિયોજક દ્વારા આંક ૯૯ પર કરવામાં આવી હતી. શ્રમ અદાલતે આંક ૯૯ ની અરજી પર તા. ૦૯.૦૮.૨૦૧૨ નો આદેશ કરીને કામદાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ દસ્તાવેજ પુરાવાઓ હસ્તલેખન નિષ્ણાતના અભિપ્રાય માટે મોકલ્યા હતા. કામદારનો દાવો એવો હતો કે તેણીએ ઓક્ટોબર ૨૦૦૦ થી માર્ચ ૨૦૦૨ સુધી કામ કર્યું હતું અને તે હકીકત ઉક્ત દસ્તાવેજોમાં પ્રતિબિંબિત થતી હતી, જે ફરીથી તેના પોતાના હસ્તલેખનમાં હતાં.

૪. અરજદાર તરફથી શીખેલ વકીલ શ્રી એચ. એસ. મુનશોએ રજૂઆત કરી કે કામદારને આપવામાં આવેલ કામ સંપૂર્ણપણે અસ્થાયી હતું. તેણીને દૈનિક વેતનધોરણે, વહીવટી આવશ્યકતાઓ અનુસાર ટાઈપિંગ સંબંધિત વિવિધ કામ કરવા માટે, ૦૪.૦૫.૧૯૯૩થી નિયુક્ત કરવામાં આવી હતી. તેમની રજૂઆત મુજબ, કોઈ મંજૂર પદ ઉપલબ્ધ નહોતું અને કામદારની નિમણૂક નિયત પ્રક્રિયા અનુસર્યા વિના કરવામાં આવી હતી. તેમણે રજૂ કર્યું કે કામદાર સંબંધિત અવધિ માટે ૨૪૦ દિવસની સતત સેવા આપી હોવાનો પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ પુરાવો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ હતી. તેથી તેમણે રજૂ કર્યું કે મજૂર અદાલતે આપેલ પુનઃસ્થાપનનો આદેશ અયોગ્ય હતો. ત્યારબાદ વધુમાં રજૂ થયું કે ઘણો લાંબો સમય વીતી ગયા બાદ મજૂર અદાલત પુનઃસ્થાપન આપી શકતી ન હતી. જ્યાં સુધી પાછળના વેતનની મંજૂરીનો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી અરજદાર પક્ષના શીખેલ વકીલે તે મુદ્દાનો ગંભીર રીતે વિરોધ કરતાં રજૂ કર્યું કે ૭૫% પાછળનું વેતન મંજૂર કરવું કામદારને આપવામાં આવેલ એક અનુચિત લાભ સમાન હતું. એવું રજૂ થયું કે

મજૂર અદાલતે નોંધ પર ઉપલબ્ધ પુરાવાની સ્થિતિ પરથી કાઢેલો અનુમાન સ્વીકાર્ય ન હતો.

૪.૧ બીજી તરફ, પ્રતિવાદી તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી બરિન વૈષ્ણવે રજૂઆત કરી કે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૨૫એફનો ભંગ શ્રમ અદાલત સમક્ષ દબાવેલો સ્થાપિત થયો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી કે કામદારે પ્રારંભિક ભાર ઉતારીને માત્ર પોતાનો પ્રથમદર્શી કેસ જ દર્શાવ્યો નહોતો, પરંતુ માર્ચ ૨૦૦૨ સુધી સેવા બજાવ્યાનો તેનો કેસ અને દાવો પણ તેણે આંક ૨૩ થી ૩૦, આંક ૩૨ થી ૫૪ તથા પુનઃપ્રાપ્તિ અરજી ક્રમાંક ૮૯ ઓફ ૨૦૦૨માં રજૂ થયેલા દસ્તાવેજોમાંથી સ્પષ્ટ રીતે સાબિત કર્યો હતો.

૪.૨ પ્રતિવાદી-કામદાર તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલે અદાલતના અવલોકન માટે શ્રમ અદાલતના રેકૉર્ડનો ભાગ બનતા સંબંધિત દસ્તાવેજોની પ્રમાણિત નકલ રજૂ કરી હતી, જેમાં ઉપરોક્ત આંક ૮૯ની અરજી, નીચેની અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલ આદેશ તેમજ ત્યારબાદ પ્રાપ્ત થયેલ હસ્તલેખ નિષ્ણાતનો અભિપ્રાય પણ સમાવેશ પામતો હતો. ફોરેન્સિક વિજ્ઞાન નિર્દેશાલયની સત્તા હેઠળનો હસ્તલેખ નિષ્ણાતનો અભિપ્રાય શ્રમ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં હસ્તલેખ નિષ્ણાતે એવો અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો હતો કે છૂટક પાનાઓ પરનું નમૂનારૂપ ગુજરાતી લખાણ પ્રતિવાદી-કામદારનું હતું. શ્રમ અદાલતે હસ્તલેખ નિષ્ણાતના અભિપ્રાય પર આધાર રાખી એવો નિષ્કર્ષ નોંધ્યો હતો કે કામદારે સતત સેવા બજાવી હતી તે અંગેનો તેનો કેસ યોગ્ય રીતે સ્થાપિત થયો હતો. પ્રતિવાદી તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે કેસના તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓમાં અદાલત દ્વારા પ્રતિકૂલ અનુમાન દોરવું માત્ર યોગ્ય જ નહોતું, પરંતુ કામદારે પુરાવાનો પોતાનો ભાર ઉતારી દીધો હતો એમ પણ કહી શકાય અને તેણીએ પોતાની સેવાની બાબતમાં જે દર્શાવ્યું હતું તેને નિયોક્તા ખંડિત કરી શક્યો નહોતો. પ્રતિવાદી તરફથી હાજર વિદ્વાન વકીલે આર. એમ. ચઘાટી વિ. આસિસ્ટન્ટ એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયર [એ.આઈ.આર. ૨૦૦૬ એસ.સી. ૩૫૫]

ના નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો હતો. તેમણે ઉક્ત સિદ્ધાંતના સમર્થનમાં એમ/એસ. શ્રીરામ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ટરપ્રાઇઝિસ લિમિટેડ વિ. મહાકર્સિંહ [એ.આઈ.આર. ૨૦૦૭ એસ.સી. ૧૩૭૦] ના અન્ય નિર્ણય પર પણ આધાર મૂક્યો હતો.

પ. જ્યાં કામદાર એવો દાવો કરે છે કે તેણીએ ૨૪૦ દિવસ પૂર્ણ કર્યા છે અને તેથી “સતત સેવા” બજાવી છે, ત્યાં તે હકીકત સાબિત કરવાનો ભાર તેણી પર જ રહે છે, એ સાચું છે. તેમ છતાં, પુરાવા સંબંધિત એ એક સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે પુરાવાનો ભાર સ્થિર સ્વરૂપનો વિષય નથી. જ્યારે કોઈ પક્ષકાર કોઈ હકીકત નિર્ધારિત કરતાં પ્રારંભિક રીતે પુરાવાનો ભાર ઉતારી દે છે, ત્યારે તે બાદમાં ખસીને બીજા પક્ષ પર જતા ભારરૂપ બને છે. પુરાવાની કઈ અવસ્થાએ, અથવા કેટલા પ્રમાણના પુરાવા પર, અથવા પુરાવાની કેટલી વ્યાપ્તિના આધારે, એ ભાર ખસી જઈને બીજા પક્ષ પરનો ભાર બને, તે દરેક કેસના તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓ પર નિર્ભર રહે છે. જે હકીકતનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે તેની પ્રકૃતિ, જે મુદ્દા સંબંધે પુરાવો રજૂ કરવામાં આવે છે તેની પ્રકૃતિ, લાગુ પડતો કાયદો, પક્ષકારની સ્થિતિ અને પક્ષકારનો વર્ગ — આ બધાં એ સંબંધિત પરિબલોમાં ગણાવી શકાય કે કયા તબક્કે કોઈ પક્ષકારે કાયદાની દૃષ્ટિએ પુરાવાનો પ્રારંભિક ભાર ઉતારી દીધો હોવાનું માનવામાં આવે જેથી તે બીજે પક્ષે ખસે.

પ.૧ ઔદ્યોગિક કાયદાના ક્ષેત્રમાં, વિરોધી પક્ષકારો સામાન્ય રીતે નિયામક અને કર્મચારી હોય છે. સામાજિક અને આર્થિક રીતે બંને અસમાન સ્થિતિ ધરાવે છે; તેમનો સંબંધ માલિક અને નોકરનો હોય છે. તેમની ક્ષમતા અને સ્થિતિના સ્વભાવના બળે, તેઓ પરસ્પર તુલના ન કરી શકાય એવા ભિન્ન વર્ગોને અનુસરે છે. નિયામક ઉચ્ચ સોદાકીય શક્તિ સાથે પ્રભુત્વસભર સ્થિતિનો લાભ ભોગવતો હોવાનું કહી શકાય. કર્મચારીની સ્થિતિ કામચલાઉ અથવા દૈનિક વેતનધારી હોય ત્યારે આ વાત વિશેષ કરીને વધુ સત્ય ઠરે છે. ઘણીવાર એવું બનતું હોય છે કે નિયામક રાખવા અને કાઢી મૂકવાની અથવા મનપસંદ પસંદગી કરવાની નીતિ અપનાવે છે; પોતાના કર્મચારીઓની સેવા અંગેનો યોગ્ય હિસાબી દસ્તાવેજ

જાણબૂઝીને જાળવતો નથી, અથવા રોજમદાર જેવા કર્મચારીઓની સેવા, તેની પ્રકૃતિ અને તેમની સેવાનો સમયગાળો અંગેની દસ્તાવેજી વિગતો પોતાની કબજામાં અને નિયંત્રણમાં રાખે છે. તેથી, જ્યારે આવા અશક્ત વર્ગનો કોઈ શ્રમિક, જે પરિસ્થિતિ મુજબ શ્રમ અદાલત અથવા ઔદ્યોગિક અધિકરણ સમક્ષ, પોતાના હકો માટે અવાજ ઉઠાવતા અને પોતાનો દાવો કરતાં કે તેણે વિશેષ વિના નિશ્ચિત સંખ્યાના વર્ષો સુધી સેવા બજાવી છે, ત્યારે પોતાની પાસે સેવા સંબંધિત નોંધપોથી ઉપલબ્ધ ન હોવાના કારણે અથવા અન્ય અશક્તિકારક પરિબલોને લીધે, પોતાની સેવા સંબંધિત દસ્તાવેજી પુરાવો રજૂ કરવામાં અસમર્થ રહી શકે છે.

પ.૨ રોજંદાર તરીકેના એવા વર્ગના કર્મચારીઓ, જે પોતાના અધિકારો માટે શક્તિશાળી નિયોજક સામે વિવાદ ચલાવે છે, તેમના સંદર્ભમાં પુરાવાનો ભાર ઉતારવાના નિયમોમાં, અરજદારને પોતાના કેસમાં વિનવાયેલા તથ્યો પ્રથમદ્રષ્ટ્યા સાબિત કરવા માટેનો પ્રારંભિક ભાર ઉતારવાની મૂળભૂત આવશ્યકતાના સિદ્ધાંતને ત્યજી દેવા વગર, કાયદેસર રીતે શિથિલતા અપાવા યોગ્ય છે. અહીં બળ આપતો સિદ્ધાંત એવો છે કે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળની કાર્યવાહી પર પુરાવા અધિનિયમની જોગવાઈઓ કડક રીતે લાગુ પડતી નથી, તેમ છતાં પુરાવાના સામાન્ય સિદ્ધાંતો લાગુ પડે છે.

પ.૩ આર. એમ. ચેલ્ટી (ઉપરોક્ત) કેસમાં, એવું જણાવતાં કે દાવેદાર-મજૂર પર આ સાબિત કરવાનો પુરાવાનો ભાર હતો કે તેણે નિર્ધારિત વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ કામ કર્યું હતું અને માત્ર સોગંદનામું અથવા મજૂરના સ્વહિતકારી નિવેદનો પૂરતા ગણાશે નહીં, સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે મજૂર પોતાનો કેસ સાબિત કરવા માટેનો પ્રારંભિક ભાર ઉતારવામાં સમર્થ રહ્યો હતો અને અદાલતે કલમ ૨૫એફના ભંગ અંગેના નિષ્કર્ષને યથાવત્ રાખ્યો હતો તથા મજૂરને ૫૦% પાછલા વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો. અદાલતે આ મુજબ ઠરાવ્યું હતું,

“આ અદાલતના ઉપરોક્ત નિર્ણયોની મૂલવણી કરતાં, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે પુરાવા અધિનિયમની જોગવાઈઓ ઔદ્યોગિક વિવાદો અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળની કાર્યવાહી પર શબ્દશઃ લાગુ પડતી નથી. જોકે, સામાન્ય સિદ્ધાંતો લાગુ કરતાં અને ઉપરોક્ત ચુકાદાઓનું વાચન કરતાં, અમને જણાય છે કે આ અદાલતે વારંવાર એવો અભિપ્રાય અપનાવ્યો છે કે નિર્ધારિત વર્ષમાં તેણે ૨૪૦ દિવસ કામ કર્યું હતું તે દર્શાવવાનો પુરાવાનો ભાર દાવેદાર પર છે. આ ભાર ત્યારે જ ઉતરે છે જ્યારે કામદાર સાક્ષીપેટીમાં પ્રવેશે. આ ભાર ત્યારે ઉતરે છે જ્યારે કામદાર મૌખિક તથા દસ્તાવેજી એમ બંને પ્રકારના દબ પુરાવા રજૂ કરે. દૈનિક વેતનધારી કર્મચારીની સેવાનો અંત લાવવામાં આવ્યો હોય તેવા કિસ્સામાં, નિયુક્તિ પત્ર અથવા સેવા સમાપ્તિ પત્ર ઉપલબ્ધ હોતા નથી. તે જ રીતે, ચુકવણી અંગેની પાવતી અથવા પુરાવો પણ ઉપલબ્ધ હોતો નથી. તેથી, મોટા ભાગના કેસોમાં, કામદાર (દાવેદાર) માત્ર નિયોજકને અદાલત સમક્ષ સંબંધિત અવધિ માટેની નામાવલી મસ્ટર રોલ, નિયુક્તિ પત્ર અથવા સેવા સમાપ્તિ પત્ર, જો હોય તો, વેતન નોંધપોથી, હાજરી નોંધપોથી વગેરે રજૂ કરવા કહેવા સક્ષમ હોય છે. પ્રતિકૂલ અનુમાન આંકવું કે નહીં તે અંતે દરેક કેસની હકીકતો પર નિર્ભર રહેશે. તેમ છતાં, ઉપરોક્ત નિર્ણયો એ સ્પષ્ટ કરે છે કે દાવેદાર/કામદાર દ્વારા પોતાના હિતાર્થે કરાયેલા નિવેદનોવાળા માત્ર સોગંદનામા, નિર્ધારિત વર્ષમાં તેણે ૨૪૦ દિવસ કામ કર્યું હતું તે સાબિત કરવાનો કાયદા દ્વારા કામદાર પર મૂકાયેલો પુરાવાનો ભાર ઉતારવા માટે પૂરતા ગણાશે નહીં. ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ વધુમાં એ પણ પ્રતિપાદિત કરે છે કે દાવેદાર કામદાર દ્વારા દબાવી રાખ્યાનો કોઈ આક્ષેપ કર્યા વિના માત્ર મસ્ટર રોલ રજૂ ન કરવો, તે માત્ર એટલા આધારે જ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વ્યવસ્થાપન વિરુદ્ધ પ્રતિકૂલ અનુમાન આંકવાનો આધાર બનશે નહીં. અંતમાં, ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ મૂળભૂત સિદ્ધાંત પ્રતિપાદિત કરે છે કે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ વડી અદાલત મજૂર અદાલત દ્વારા નોંધાયેલા હકીકતના

સહવર્તી નિષ્કર્ષોમાં હસ્તક્ષેપ કરશે નહીં, જો સુધી કે તે તર્કવિરુદ્ધ ન હોય.
આ કવાયત દરેક કેસની હકીકતો પર નિર્ભર રહેશે.” (પરિચ્છેદ ૧૭)

પ.૪ એમ/એસ. શ્રીરામ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એન્ટરપ્રાઇઝેસ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) મામલામાં, એવો નિર્ધાર કરવામાં આવ્યો હતો કે કામદાર પોતાની પાસે રહેલા જે કોઈ દસ્તાવેજો રજૂ કરીને ૨૪૦ દિવસની પોતાની સતત સેવા સાબિત કરી શકતો હતો. એવો પણ નિર્ધાર કરવામાં આવ્યો હતો કે નિયોજકે હાજરી નોંધપોથી અને મસ્ટર-રોલ રજૂ ન કરીને શ્રેષ્ઠ પુરાવા દબાવી રાખ્યા હતા અને આવી પરિસ્થિતિમાં નિયોજક વિરુદ્ધ પ્રતિકૂળ અનુમાન દોરવાનો અધિકાર બને છે.

પ.૫ ડિરેક્ટર, ફિશરીઝ ટર્મિનલ ડિવિઝન વિ. ભીખુભાઈ મેઘજીભાઈ ચાવડા [એ.આઈ.આર. ૨૦૧૦ એસ.સી. ૧૨૩૬]ના અન્ય એક કેસમાં પણ સર્વોચ્ચ અદાલતે સમાન ધોરણે નિર્ણય આપ્યો હતો. સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ આવેલ તે કેસના તથ્યો એવા હતા કે સ્વચ્છ અને આરોગ્યપ્રદ સ્થિતિમાં માછલી પકડવા માટે ઉતારવાની સુવિધાઓ પૂરી પાડવાની પ્રવૃત્તિઓ ધરાવતા અપીલકર્તા ફિશરીઝ ટર્મિનલ વિભાગના કાર્યો માટે, જરૂરીયાત પડે ત્યારે દૈનિક વેતનધોરણના કામદારોની સેવાઓ લેવામાં આવતી હતી. તે મુજબ, હાલના પ્રતિવાદી કામદારે પણ જરૂર મુજબના કામ માટે દૈનિક વેતનના આધારે નિમણૂક મેળવેલી હતી. તા. ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ના આદેશ દ્વારા રાજ્ય સરકાર તથા તેના તમામ વિભાગોને દૈનિક વેતનધોરણના કામદારોને રોકવાના કાર્યને બંધ કરવા અને તેના બદલે કરારના ધોરણે મજૂરો રાખવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. વર્ષ ૧૯૮૬માં નિયોજિત કરવામાં આવેલ અને ૧૯૮૮ સુધી કામ કરનાર આ કામદારની સેવાઓનો અંત લાવવામાં આવ્યો. અપીલકર્તા-ફિશરીઝ વિભાગનો અભિપ્રાય એવો હતો કે તે વર્ષોમાં કામદારે અનુક્રમે ૯૩ દિવસ, ૧૪૫ દિવસ અને ૧૩૧ દિવસ કામ કર્યું હતું અને તેથી તેણે ૨૪૦ દિવસ કે તેથી વધુ કામ કર્યું નહોતું. વધુમાં, અપીલકર્તા ઋતુઆધારિત ઉદ્યોગ હોવાનું દલીલરૂપે રજૂ કરવામાં આવ્યું

હતું, અને તેથી ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૨૫એફ લાગુ પડતી નથી. કામદારે નિર્વહવાનો રહેતો પુરાવાના ભારના સિદ્ધાંત સંબંધે સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે, કામદારને દૈનિક ધોરણે રાખવામાં આવેલ હોવાથી, તેને પોતાની સેવાને સંબંધિત તમામ શાસકીય દસ્તાવેજો અને હાજરી નોંધપોથી સુધી પહોંચ મેળવવામાં મુશ્કેલી પડે. વધુમાં એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે કામદારે એવો દાવો કર્યો અને હલફપૂર્વક નિવેદન આપ્યું કે તેણે ૨૪૦ દિવસ કામ કર્યું હતું, ત્યારે તેના વિરુદ્ધ સાબિત કરવાનો પુરાવાનો ભાર નિયોજક પર ખસે છે.

૫.૫.૧ સર્વોચ્ચ અદાલતે પુરાવાની મૂલવણી કરતાં જણાવ્યું,

અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરાયેલા સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીએ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૮ થી કામ પર આવવું બંધ કર્યું હતું. અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો પુરાવા આ હકીકતના વિરોધાભાસી છે, કારણ કે તે દર્શાવે છે કે પ્રતિવાદી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૯ દરમિયાન પણ કામ કરી રહ્યો હતો. વડી અદાલતે પણ નોંધ્યું છે કે ૧૯૮૬-૮૭ માટેની મસ્ટર રોલ સંપૂર્ણ રીતે રજૂ કરવામાં આવી નહોતી. અપીલકર્તાઓ મજૂર અદાલત દ્વારા તે જ રજૂ કરવા માટે આપવામાં આવેલા નિર્દેશ હોવા છતાં, ૧૯૮૫ થી ૧૯૯૧ સુધીના સંપૂર્ણ રેકૉર્ડો અને મસ્ટર રોલ રજૂ કરવામાં અસમર્થ રીતે નિષ્ફળ ગયા છે.

આ અદાલતે ઉપરોક્ત કેસમાં નિર્ધારિત કરેલા સિદ્ધાંતોને લાગુ કરતાં, અપીલકર્તાઓ દ્વારા રજૂ કરાયેલ પુરાવા સુસંગત રહ્યા નથી. અપીલકર્તાઓનો દાવો છે કે પ્રતિવાદીએ ૨૪૦ દિવસ કામ કર્યું નહોતું. પ્રતિવાદી દૈનિક વેતનના આધાર પર રાખવામાં આવેલ કામદાર હતો. તેથી, જેમ આ અદાલતે ઉપરોક્ત કેસમાં નિર્દેશ કર્યો છે તેમ, તેની સેવાના સંબંધમાં તમામ સત્તાવાર દસ્તાવેજો, હાજરી નોંધપોથી વગેરે સુધી તેની પહોંચ મેળવવામાં તેને મુશ્કેલી થવી સ્વાભાવિક છે. તે આગળ આવ્યો છે અને સાક્ષીપણે નિવેદન આપ્યું છે, તેથી અમારા મત મુજબ એ સાબિત

કરવાનો પુરાવાનો ભાર નિયોક્તા/અપીલકર્તાઓ પર સ્થાનેતરિત થાય છે કે જરૂરી અવધિમાં સતત સેવા રચાય એટલા ૨૪૦ દિવસની સેવા તેણે પૂર્ણ કરી નહોતી. અપીલકર્તાનું આ મંતવ્ય છે કે પ્રતિવાદીની સેવાઓ ૧૯૮૮માં સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.

૫.૬ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, ફરીદાબાદ વિ. શ્રીનિવાસ [૨૦૦૪ ૮ એસ.સી.સી. ૧૯૫] માં, એવો સિદ્ધાંત પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો કે કાયદાની અદાલત, ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની જોગવાઈઓ લાગુ પડતી હોય તેવા કેસમાં પણ, એવો અનુમાન કરી શકે અથવા ન પણ કરી શકે કે જો કોઈ પક્ષકાર પાસે શ્રેષ્ઠ પુરાવો હોવા છતાં તેણે તે રજૂ કર્યો ન હોય, તો તે તેના વાદના વિરોધમાં ગયો હોત; પરંતુ જ્યાં અદાલતના નિર્દેશ છતાં પુરાવો રોકી રાખવામાં આવે છે ત્યાં બાબત ભિન્ન રહેશે.

૫.૭ ઉપરોક્ત નિર્ણયમાંથી પ્રગટ થતી કાનૂની સ્થિતિ એવી છે કે જ્યાં દૈનિક વેતનદાર કામદારનો દરજ્જો ધરાવતો કર્મચારી, પોતાના દ્વારા રજૂ કરાયેલા અથવા ઉત્પન્ન કરાયેલા કેટલાંક પુરાવાના આધારે અદાલતને પ્રથમદ્રષ્ટ્યા સંતુષ્ટ કરવા માટે પોતાનું પુરાવું આપે છે અને ચોક્કસ વર્ષો સુધી સેવા બજાવ્યાનો તથા સંબંધિત અવધિ દરમિયાન સતત ૨૪૦ દિવસની સેવા પૂર્ણ કર્યાનો દાવો કરે છે, તેમજ એ રજૂઆત કરે છે કે તેની સેવાની વિગતો ઉપલબ્ધ નહોતી અથવા તેને આપવામાં આવી નહોતી, કારણ કે તે નિયોજકના નિયંત્રણ અને કબજામાં હતી, અને તે સંબંધિત દસ્તાવેજોની રજૂઆત માટે સૂચના આપી અથવા તેમની પેદાશ માગી નિયોજકને પોકારે છે, અને તેમ છતાં નિયોજક માંગવામાં આવેલા આવા દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો અદાલતને પ્રથમ તબક્કે કામદારના કેસને સ્વીકારવા માટે નિયોજક વિરુદ્ધ પ્રતિકૂળ અનુમાન કાઢવાની મંજૂરી રહેશે.

૫.૮ ઉપરોક્ત સિદ્ધાંત, જે મુજબ જ્યારે કર્મચારી પોતાના પ્રકરણના સમર્થનમાં પ્રથમદ્રષ્ટ્યા પુરાવા રજૂ કરીને પોતે પર રહેલો પ્રારંભિક ભાર ઉતારી દે છે,

ત્યારબાદ પણ કહેવા છતાં નિયોજક કર્મચારીનો સંબંધિત સેવા રેકૉર્ડ રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ જાય, ત્યારે પ્રતિકૂળ અનુમાન દોરવામાં આવે છે, તે આ અદાલતે પણ નીચેના નિર્ણયોમાં પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો, (૧) એકિઝક્યુટિવ એન્જિનિયર (સ્ટોર્સ) આર. એન્ડ બી. ડિવિઝન, અમદાવાદ અને અન્ય વિ. હર્ષમ એમ. જાની [૨૦૦૭(૩) જી.એલ.આર. ૧૮૫૮] (૨) પ્રિન્સિપલ, એસ. દોશી ગર્લ્સ હાઈ સ્કૂલ અને અન્ય વિ. લીલાબેન સોમાભાઈ ગડાસા [૨૦૦૮(૪) જી.એલ.આર. ૨૯૪૭] (૩) રીજનલ મેનેજર, દેના બેંક અને અન્ય વિ. હરેશભાઈ નાથાભાઈ ગોસ્વામી [૨૦૧૧(૫) જી.આર.એલ. ૪૪૭૧].

૬. હાલના કેસના તથ્યો તરફ ફરીએ તો, કામદારે આંક ૩૭ અને આંક ૩૮ પરના દસ્તાવેજો રજૂ કરીને પ્રથમ દ્રષ્ટ્યા પોતાનો કેસ દર્શાવી શકી હતી. ઉક્ત દસ્તાવેજો તેમજ ઓક્ટોબર ૨૦૦૦ થી માર્ચ ૨૦૦૨ દરમિયાનની સેવાની વિગતો દર્શાવતા સમાન દસ્તાવેજોની હસ્તલેખ નિષ્ણાત દ્વારા પુષ્ટિ કરવામાં આવી હતી અને અંતે એ સ્થાપિત થયું હતું કે કામદારીએ તે સમયગાળા દરમિયાન સતત કામ કર્યું હતું. અગાઉ નોંધાયું છે તેમ, પોતાના હસ્તલેખમાં હોવાનું દાવો કરવામાં આવેલા ઉક્ત દસ્તાવેજો રજૂ થતા, પ્રથમ પક્ષ નિયોક્તાએ જ તે જ દસ્તાવેજોને હસ્તલેખ નિષ્ણાતને મોકલવા માટે અરજી દાખલ કરી હતી. કામદારે આરંભમાં નિર્વહિલો પુરાવાનો ભાર ત્યારબાદ બીજી તરફ ખસી ગયો હતો અને હસ્તલેખ નિષ્ણાતે દસ્તાવેજો દાવો કરવામાં આવ્યો તે મુજબના હસ્તલેખમાં હોવાનું પુષ્ટિ કરતા, અપાયેલી સેવાનો હકીકતરૂપ તથ્ય સ્થાપિત થયું હતું. કામદારીએ પોતાનો કેસ સફળતાપૂર્વક સાબિત કર્યો હતો.

૭. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિના પ્રકાશમાં, ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૨૫એફનું ઉદ્દેશન સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત થાય છે. તેથી સેવા સમાપ્તિની કાર્યવાહી શરૂઆતથી જ શૂન્ય અને ગેરકાયદેસર ઠરે છે. મજૂર અદાલતે પોતાના ચુકાદા અને એવોર્ડમાં સેવા સમાપ્તિ રદ કરીને પ્રતિવાદી-કામદારને પુનઃસ્થાપિત કરવાનો

નિર્દેશ આપ્યો હતો, તે માટે તે સંપૂર્ણપણે ન્યાયસંગત હતી. મજૂર અદાલતના ચુકાદા અને એવોર્ડનો તે ભાગ યથાવત્ રાખવો જરૂરી છે.

૮. હવે, બેકવેજીસના પાસા તરફ વળીએ તો, શ્રમ અદાલતે ૭૫% બેકવેજીસ મંજૂર કર્યા છે. એ સુસ્થિર રીતે નિર્ધારિત છે કે બેકવેજીસનો ઉપશમ આપમેળે અનુસરતો ઉપશમ નથી. હિન્દુસ્તાન મોટર્સ લિમિટેડ વિ. તપન કુમાર ભટ્ટાચાર્ય [એ.આઈ.આર. ૨૦૦૨ એસ.સી. ૨૬૭૬] માં, સર્વોચ્ચ અદાલતે આ સિદ્ધાંતનું પુનરોચ્ચાર કર્યું હતું કે બરતરફી રદ કરવામાં આવે તો પણ પૂર્ણ બેકવેજીસનો ઉપશમ નિયમસર આપમેળે મળવો જરૂરી નથી અને ટ્રિબ્યુનલને વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ કરવો આવશ્યક છે; મનનો યોગ્ય ઉપયોગ કર્યા વિના તેમજ રજૂઆતો અને પુરાવાનો વિચાર કર્યા વિના પૂર્ણ બેકવેજીસ મંજૂર કરી શકાય નહીં. બેકવેજીસ આપવાનો પ્રશ્ન અને તેની પરિમિતિ સંપૂર્ણપણે અદાલતના વિવેકાધિકારના ક્ષેત્રમાં આવે છે, અને એવો વિવેકાધિકાર પ્રત્યેક વ્યક્તિગત મામલામાં સંબંધિત પરિબલોને ધ્યાનમાં લઈ, યોગ્ય અને ન્યાયસંગત સિદ્ધાંતોના આધારે વાપરવો આવશ્યક છે. તે જ સમયે, જ્યાં સેવામુક્તિ નિયોજક દ્વારા ગેરકાયદેસર રીતે અમલમાં મૂકવામાં આવી હોય, જેના પરિણામે હકોમાં કપાત થાય અને કામદારને એવી પરિસ્થિતિમાં ધકેલવામાં આવે કે જ્યાં તે રોજીરોટીના સ્ત્રોત વિના રહી જાય, ત્યાં બેકવેજીસની મંજૂરી કાયદેસર રીતે અનુસરે એવો ઉપશમ ગણાશે.

૮.૧ વર્તમાન કેસમાં, મજૂર અદાલતે અન્ય બાબતો સાથે કામદારના પુરાવામાંથી નોંધ્યું હતું કે તે વિવિધ પ્રકારના દરજીકામ કરીને કંઈક રકમ કમાતી હતી; તે જ સમયે, તેણે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે એજન્ટ તરીકે સેવા આપતા તેના પતિ રૂ.૪૦૦૦/- કમાતા હતા, પરંતુ તેમનું અવસાન થયું, અને આવકનું કોઈ સ્ત્રોત રહ્યું નહોતું, કે તેને અન્ય કોઈ આવક મળતી નહોતી અને તેના ઘરખર્ચ દર મહિને રૂ.૬૦૦૦/- જેટલા થતા હતા, ત્યારે પાછળના વેતન અંગેનો આદેશ ઉપરોક્ત બાબતોનું સંતુલન સાધીને અદાલત દ્વારા કરવો જોઈતો હતો. વર્તમાન કેસના

તમામ તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેતા, અને વચ્ચે પસાર થયેલા સમયાંતરને પણ ગણતરીમાં લેતા, કામદારને ૭૫% પાછળના વેતન આપવું ઊંચી બાજુનું હોવાથી, તેની પુનર્વિચારણા થવી જરૂરી છે. ઉપરોક્ત નોંધાયેલા તથ્યો અને પાસાઓને ધ્યાનમાં લેતા, જે પ્રતિવાદી-કામદારને ૪૦% પાછળનું વેતન આપવામાં આવે, તો તે ન્યાયના હિતોને અનુરૂપ રહેશે.

૯. ઉપરોક્ત કારણો અને ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, મજૂર અદાલતના ચુકાદા અને એવોર્ડમાં પુનઃસ્થાપન અંગેનો આદેશ યથાવત્ રાખવામાં આવે છે. ચુકાદા અને એવોર્ડનો જે ભાગ ૭૫% પાછલા વેતનો ચૂકવવા અંગે નિર્દેશ કરે છે તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જરૂરી છે અને તેના સ્થાને ૪૦% પાછલા વેતનોનો બદલો કરવામાં આવે છે, તથા અરજદારને ૦૧.૦૪.૨૦૦૨ થી પ્રતિવાદી-કામદારને વાસ્તવમાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે ત્યાં સુધીના મધ્યવર્તી સમયગાળા માટે ૪૦% પાછલા વેતનો ચૂકવવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. ચુકાદા અને એવોર્ડમાં માત્ર ઉપરોક્ત હદ સુધી ફેરફાર થયેલ માનવામાં આવશે અને બાકીનો ભાગ યથાવત્ રાખવામાં આવે છે.

૧૦. આથી, અરજદાર આ ચુકાદા અને એવોર્ડનું પાલન કરશે અને આ ચુકાદાની નકલ પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી ૨(બે) અઠવાડિયાની અંદર પ્રતિવાદી- કામદારને ફરી સેવામાં સ્થાપિત કરશે. કામદાર માટે સાદી નકલ રજૂ કરીને ફરજ પર હાજર થવું ખુલ્લું રહેશે, જેના આધારે અરજદાર- નાયક કામદારને ફરી સેવામાં સ્થાપિત કરશે. ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ નિર્દેશિત ૪૦% બાકી વેતન ૧૦(દસ) અઠવાડિયાની અંદર ચૂકવવામાં આવશે.

૧૧. ઉપરોક્ત શરતો અનુસાર અરજીનો નિર્ણય કરીને તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે. નોટિસ રજા કરવામાં આવે છે.

(એન.વી. અંજારિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

===

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.